

Inleiding

Dit inhoudelijk verslag geeft een gedocumenteerd overzicht van alle activiteiten in 2019 van Hotel Maria Kapel (HMK), artist-in-residence en instelling voor hedendaagse beeldende kunst in het centrum van Hoorn. Daarnaast wordt inzicht gegeven in HMK's publieksbereik, organisatie en financiën.

Centraal in het programma van 2019 stond *Undercurrents*, het overkoepelende onderzoeksthema voor de periode 2018-2019 dat voormalig artistiek directeur Irene de Craen voor HMK heeft ontwikkeld. Met *Undercurrents* onderzoekt HMK de relatie tussen historische en hedendaagse vormen van beweging zoals kolonialisme, handel en migratie, alsook de infrastructuur en betekenis van mobiliteit in het culturele veld, met een focus op artist-in-residencies.

Daarnaast zijn er aan het eind van 2019 binnen het programma de eerste lijnen uitgezet voor zowel de inhoudelijke als organisatorische koers die HMK vanaf 2020 vaart, met de komst van de nieuwe redactiecommissie, bestaande uit curator Miriam Wistreich en kunstenaars Maja Bekan en Griet Menschaert. Sinds hun aanstelling in april 2019 is er een periode van uitvoerige reflectie, introspectie en onderhoud ingelast waarbij het inhoudelijk programma een vehikel is om na te denken over de toekomst van artist-in-residencies en HMK in het bijzonder. Deze koers moet ervoor zorgen dat Hotel Maria Kapel na deze periode niet alleen inhoudelijk op niveau presteert, maar ook als organisatie op een toekomstbestendige manier functioneert. Het bestuur, dat dit proces heeft ingezet, is gedurende het jaar nauw betrokken gebleven, zowel ondersteunend op organisatorisch vlak, als in conversaties met het (deels nieuwe) team van HMK.

Drie van de vijf projecten uit het jaarprogramma 2019 werden nog volgens het gebruikelijke format georganiseerd, daar de eerste stappen hiervoor gezet waren door de voormalig artistiek directeur. Hoewel ze niet losstaan van het programma *Undercurrents*, hebben de twee projecten erna een ietwat ander karakter en kunnen ze tevens gezien worden als de opmaat naar

Slow Burn, HMK's jaarprogramma voor 2020, waarbij door middel van het programma op een duurzame en consciëntieuze manier *zorg* besteed wordt aan het gebouw, werknemers, organisatie, activiteiten en communities.

Het jaar werd begonnen met de afronding van het project *Tembe Afaka* van Marcel Pinas, opgevolgd door Doriene van Meel's *Phoenix's Last Song* en Arvo Leo's *Sun Windows Moon Tendrils*. Hierna bewoog het programma weg van de gebruikelijke tentoonstellingsformat met het symposium *Slow Burn*, de uitvoering van Kevin Hunt's permanente site-specifieke installatie *BEWEME*, Harriet Rose Morley's *Self-Care in Self-Build* workshops en Sekai Makoni's symposium *What if it was all going to be ok?*.

Zoals reeds genoemd is de grootste verandering in de organisatie de transitie geweest binnen de inhoudelijke leiding van HMK en de urgentie waarmee noodzakelijkerwijs moest worden nagedacht over hoe HMK zich tot dan heeft georganiseerd – wat tevens van invloed is geweest op het programma in het laatste deel van 2019.

Ook in 2019 heeft HMK extra financiering voor haar tentoonstellingen weten te verkrijgen. Zo heeft Stichting Stokroos drie van de vijf projecten bij HMK financieel ondersteund, hebben we subsidie ontvangen van het Prins Claus Fonds, de Canada Council for the Arts en het Prins Bernhard Cultuurfonds, en heeft HMK een crowdfunding campagne georganiseerd aan het eind van 2019. Desondanks is 2019 een

Onze dank gaat namens HMK en het team uit naar al onze fondsen- en subsidieverstrekkers en we hopen dat zij de relevantie en kwaliteit van onze tentoonstellingen en activiteiten blijven erkennen.

Namens Hotel Maria Kapel,

Sjoerd Westbroek (bestuur)
Rik Dijkhuizen (communicatie)

Programma 2019

Algemeen

In 2019 is het voornaamste doel van HMK, net als de afgelopen jaren, de productie van nieuw werk geweest, alsook het voortzetten van *Undercurrents*, het tweejarig onderzoeksprogramma dat voormalig artistiek leider, Irene de Craen, voor HMK heeft ontwikkeld. De selectie van het programma van 2018 is voor een deel tot stand gekomen door de jaarlijkse open call waarbij kunstenaars een voorstel kunnen indienen. Een aantal kunstenaars is door De Craen direct uitgenodigd. Tevens heeft HMK aan het eind van 2019, met de komst van een redactiecommissie bestaande uit Miriam Wistreich, Maja Bekan en Griet Menschaert een reflectieve fase voor HMK ingeluid. Door en met haar programma zal HMK in 2020 op zoek gaan naar een nieuwe en duurzame manier om als artist-in-residence voort te bestaan.

Undercurrents

Met haar residency-programma, tentoonstellingen en publicaties onderzoekt HMK de relatie tussen historische en hedendaagse vormen van beweging zoals kolonialisme, handel en migratie, alsook de infrastructuur en betekenis van mobiliteit in het culturele veld, met een focus op artist-in-residencies.

Ons heden wordt gedefinieerd door beweging. Niet alleen vanwege de toenemende snelheid en het gemak waarmee we zowel online als offline kunnen reizen, maar ook door het schrijnende feit dat volgens recent onderzoek van de VN er momenteel wereldwijd meer mensen ontheemd zijn dan ooit eerder in de geschiedenis. Meer dan een kwestie van beweging of de regulering daarvan, is deze zogenaamde 'vluchtelingen crisis' in de afgelopen jaren 'een debat over de identiteit van Europa, de relatie met degenen van buiten de grenzen en een vraag van haar vermogen geworden om de huidige crisis te begrijpen als het politieke en humanitaire gevolg van natiestaten die hun wil op anderen leggen.'

Deze huidige crisis kan niet los gezien worden van de geschiedenis van het kolonialisme dat de basis heeft gelegd voor

de wereldwijde hiërarchieën en machtsverhoudingen die tot op het heden doorwerken en waarmee alle onderdelen van onze samenleving doordrenkt zijn.

Onze kunst- en etnografische musea zijn hierbij allerminst uitgesloten. Deze laatste in het bijzonder bestaan uit verzamelingen van 'objects in exile' die een ambigue status en relatie met hun vaderland hebben. Maar ook de wereld van de beeldende kunst wordt gevormd door de sporen van het verleden. Deze routes definiëren nog steeds wat we het 'Westen' noemen en bepalen het systeem waarin kunst werkt. Binnen dit systeem staat mobiliteit gelijk aan kapitaal. Echter, net als andere onderdelen van de globalisering is de toegang tot dit systeem, bestaande uit biënnales, triënnales en artist-in-residencies, voor een groot deel beperkt tot een groep welgestelden.

Als artist-in-residence die al meer dan veertien jaar internationale kunstenaars heeft gehuisvest, ziet HMK een rol en verantwoordelijkheid voor zichzelf om deze onderwerpen te onderzoeken. Gelegen in de historische havenstad Hoorn, waar zowel de VOC als de WIC gevestigd waren en de bestreden figuur van JP Coen nog steeds een centrale plek in de publieke ruimte heeft, zijn de sporen van het verleden constant aanwezig om ons eraan te herinneren vragen te blijven stellen over ons heden.

Slow Burn

Het eind van 2019 vormt de opmaat voor de organisatorische en inhoudelijke koers die HMK vanaf 2020 gaat varen met het programma *Slow Burn*. Binnen dit programma staat de zorg voor onszelf, voor elkaar, voor kunst en voor kunstenaars centraal staat. Hiermee wordt actief gereflecteerd op de crises die de kunstwereld –en dus ook HMK– in afgelopen jaren zwaar hebben getroffen.

Overproductie, overbelast personeel en ondermaatse financiën zijn bekende en veelvoorkomende problemen binnen de kunstsector. Het vinden van duurzame oplossingen of het bieden van alternatieven gaat de komende periode onze focus hebben, zowel binnenshuis als in het publieke programma.

Er is besloten om aan het eind van 2019 en doorlopend in 2020, gefaseerd, aan de hand van zes hoofdstukken, *Space, Navigation, Work, Endurance, Community* en *Time*, HMK klaar te stomen voor de komende periode. In kader hiervan focussen de eerste twee residencies zich nadrukkelijk op de fysieke ruimte van het gebouw. Er is een crowdfunding-campagne georganiseerd om de receptieruimtes op te knappen en te upgraden met werk van Kevin Hunt en Harriet Rose Morley. Niet alleen heeft het slagen van deze crowdfunding de realisatie van Hunt's *BEWEME* en Morley's *Self-Care in Self-Build* mogelijk gemaakt, ook hebben we tal van goede reacties mogen ontvangen vanuit de (inter)lokaliteit en het netwerk aan alumni en andere betrokkenen.

Tevens werd in 2019 actiever nagedacht over het aangaan van lokale relaties, niet alleen in de vorm van samenwerking maar ook door het aangaan van uitvoerige gesprekken met Horinezen en lokale organisaties, ondernemers etc. Het doel hierbij is om te onderzoeken hoe HMK zich beter in de lokale culturele infrastructuur kan inbedden, meer draagvlak kan creëren, meer kan inspelen op behoeftes en het programma op een laagdrempelige manier te ontsluiten aan het publiek. Dit traject is integraal onderdeel van het programma voor 2020 en vormt een van de kerndoelen van *Slow Burn*.

Residencies en expo's

Wat volgt is een beknopte beschrijving van het programma van 2019 dat bestaat uit tentoonstellingen in de Mariakapel, al dan niet voorafgegaan door een residency-periode en overige activiteiten die zowel binnen als buiten de kapel hebben plaatsgevonden.

Tembe Afaka

Kunstenaar: Marcel Pinas

Residency: 14 november – 7 december

Tentoonstelling: 8 december – 19 januari

Zoals veel van het werk van Pinas is het project *Tembe Afaka* onderdeel van een groter plan om door middel van kunst en culturele projecten het Surinaamse district Marowijne (waar de Marrons gevestigd zijn) na de binnenlandse oorlog in de jaren tachtig nieuw leven in te blazen. Centraal in Pinas' werk staan zijn afkomst, het behouden van een cultuur die verloren dreigt te gaan en het leveren van een waardevolle bijdrage aan de toekomst ervan. Pinas staat bekend om het gebruik van terugkerende vormelementen in zijn werk. Deze vormen zijn afgeleid van de houtsnijwerkmotieven van de Ndyuka, die onder Marronvakmannen van generatie op generatie zijn overgedragen (tembe), en het Afaka-schrift.

Met de installatie bij HMK werkte Pinas door op het voor hem bekende thema *Kibri a Kulturu*. De vormen vinden hun oorsprong in *tembe*, het Afaka-schrift en de cultuur van de Ndyuka, het materiaal refereert naar de kwetsbaarheid van het voortbestaan ervan in tijden van onderdrukking, terreur en globalisering.

De presentatie bestond onder andere uit houten kisten met sieraden, een opstelling van bronzen Afaka-letters en een wanddecoratie vervaardigd uit glas. Alle verwijzend naar Pinas' streven om deze cultuur te behouden, wereldwijd te delen en de waardering voor de tradities en gebruiken te bevorderen.

Phoenix's Last Song

Kunstenaar: Dorine van Meel

Tentoonstelling: 9 februari – 31 maart

Met de tentoonstelling *Phoenix's Last Song* bij HMK onderzoekt Dorine van Meel de visie op het kind als potentiële doorbreking van de status quo. In een ruimtevullende installatie, bestaande uit projecties van digitaal geproduceerde video's, voert de kunstenaar de legende op van de feniks die vanuit het paradijs naar de aarde vliegt om daar te sterven. De voice-over spreekt van haar laatste lied, waarin de feniks zich richt tot het kind dat uit haar as zal worden geboren. Het lied is een oproep aan het kind om voorbij de machtsstructuren en waarden van deze wereld te denken en leven, en zo een nieuwe wereld te creëren die de huidige overstijgt.

De oude legende wordt opgevoerd tegen de achtergrond van onze hedendaagse wereld, die zich kenmerkt door extreme en groeiende ongelijkheden, aanhoudende crises en de opkomst van rechts nationalisme. *Phoenix's Last Song* baseert zich op het werk van feministische denkers als Audre Lorde, Adrienne Rich, Simone de Beauvoir en Emma Goldman, die nadenken over de wijze waarop de opvoeding van kinderen bijdraagt aan het in stand houden van de bestaande kapitalistische, patriarchale en koloniale machtsstructuren. Zij kijken hoe, vanaf het allereerste begin al, de basis voor deze machtsstructuren wordt gelegd door instituten als de traditionele familie, onderwijsinstellingen, overheidsinstellingen en mediavormen.

Sun Windows Moon Tendrils

Kunstenaar: Arvo Leo

Residency: mei – juli

Tentoonstelling: 22 juni – 28 juli

De tentoonstelling *Sun Windows Moon Tendrils* bij Hotel Maria Kapel [HMK] is Arvo Leo's eerste incarnatie van zijn bloemtrilogie, die een verstrengeling is van zijn doorlopende onderzoek naar orchideeën, cannabis en tulpen. Het werk van Leo heeft vaak een nauwe band met de ruimte waarin het wordt tentoongesteld, met speelse en absurde films die op locatie worden gemaakt en waarin het publiek wordt uitgenodigd om deel te nemen.

Voor zijn nieuwe site-specifieke werk, bestaande uit verschillende sculpturen, interventies en twee films, heeft Leo veel delen van het gebouw gebruikt om een lokale ecologie te creëren tussen deze ruimtes. Als resultaat van deze

verstrengeling zijn er twee nieuwe stadstuinen aangelegd bij de ingang van Hotel Maria Kapel, die gedurende de hele duur van de tentoonstelling worden gevuld met bloeiende planten.

In de kapel heeft Leo een bioscoop gebouwd, *Blue House* genaamd. Hierin is Leo's film *The Orchids/Had the Look of Flowers That Are Looked At*, een stop-motion film waarin een groep orchideeën zich door het atelier van de kunstenaar begeeft, dingen vernielt, selfies maakt, een begrafenis heeft, etc. Deze activiteiten kunnen worden gezien als een spel tussen planten, mensen en hun omgeving, terwijl ze tegelijkertijd dienen als een vorm van verzet en protesteren tegen de gedomesticeerde manier van leven van de plant.

Voor zijn nieuwe site-specifieke film *Two Gardens* heeft Leo veel delen van het gebouw gebruikt, waaronder het dak, de gevel, de kapel en de zolder. Zijn nieuwe film, die onderdeel is van de tentoonstelling en te zien is in de cinema, vertelt over een man die op het dak van het gebouw leeft en naar straatklinkers vist. Dit proces herhaalt zich vervolgens vele malen totdat alle stenen uit de straat zijn verwijderd, waardoor

openingen in de bestrating worden gecreëerd die zijn getransformeerd in kleine stadstuinen.

BEWEME

Kunstenaar: Kevin Hunt

Residency: september - oktober

Tentoonstelling: permanente installatie

BEWEME is een monochrome open source riso-print in onbeperkte oplage die in de ontvangstruimte van HMK is toegepast als een 'wallpaper'. De installatie is speciaal ontwikkeld om een achtergrond te bieden aan de activiteiten van HMK, zowel inhoudelijk als visueel, als een ruimte waar mensen samenkomen, zijn en werken.

Deze permanente installatie in de ontvangstruimtes van de organisatie (entree, bar, boekhandel en kantoren), bestaat uit een terugkerende gebogen vorm die in paren herhaald wordt. Samen vormen ze vormen de letters 'B' 'E' 'W' of 'M', waarbij de woorden 'BE', 'WE' en 'ME' herhaaldelijk over meerdere oppervlakken in de ruimte worden gespeld. De subtiele verwijzing naar traditionele regionale Nederlandse woningen, met name merkbaar in de kleurkeuze, maakt van *BEWEME* een site-specifieke interventie die bedoeld is om de werkruimtes van de organisatie gezelliger te laten aanvoelen. Het impliceert een zorgzame, kalmerende sfeer en zet ons aan tot nadenken over betere manieren van samenleven en -werken. Het taalmotief in het werk spoort ons aan om meer na te denken over ons gedrag ten opzichte van elkaar en onszelf in dergelijke sociale/werkomgevingen.

Self-Care in Self-Build

Kunstenaar: Harriet Rose Morley

Residency: september - december

*Diverse workshops in de periode september-oktober

Self-care in self-build is het startpunt voor discussie en dialoog. De workshops zijn voor iedereen toegankelijk; voor mensen die veel ervaring hebben met werken met hout tot mensen die (nog) helemaal geen ervaring hebben. Je wordt uitgenodigd om gezamenlijk modulaire meubels te maken, aan de hand van een blauwdruk voor *open source* meubels die ze specifiek heeft ontworpen voor Hotel Maria Kapel. De workshops moedigen aan tot conversatie en stellen vragen over waarde van-, en relatie met de objecten die worden gemaakt. Tijdens de workshop *Self-care in self-build* willen we een veilige leeromgeving creëren voor iedereen die betrokken wil zijn.

Solid Care

symposium georganiseerd op 30 oktober

Het symposium *Solid Care* geldt als de soft launch van de koers die HMK onder leiding van de nieuwe redactiecommissie, bestaande uit Griet Menschaert, Maja Bekan en Miriam Wistreich gaat varen. 2020 staat hiermee gereserveerd als een jaar van reflectie en zelfonderzoek – gekoppeld aan het thema 'care'.

Het vertrekpunt van dit symposium was het onthullingsmoment voor HMK's recent vergeven kunstopdracht: een site-specifieke interventie, uitgevoerd door kunstenaar Kevin Hunt, met aanvullend werk van Harriet Rose Morley. Na een hoognodige opknopbeurt van de kantoren en ontvangstruimtes van HMK reflecteren we op het concept van zorg en aandacht in een institutionele context. Dit publieke gesprek introduceert de politieke vraagstukken en methodologieën voor dit jaar van reflectie bij HMK en vraagt ons publiek om na te denken over zorg en aandacht als een radicale beroepspraktijk in onverschillige tijden.

Denkers en sprekers bij dit eerste publieke gesprek zijn Angela Serino, Staci Bu Shea en Monika Szewczyk, met bijdragen door artists-in-residence Kevin Hunt en Harriet Rose Morley.

What if it was all going to be ok?

Kunstenaar: Sekai Makoni

Residency: november-december

Research en event-based residency

Symposium, georganiseerd op 14 december 2019.

Het symposium *What if it was all going to be ok?* was een eendaagse meditatie over navigatie, black womanhood, weerstand bieden aan perfectionisme en ervoor kiezen om weerstand te bieden door middel van rust. Deze workshop presenteerde een gedachte-experiment: wat als we diep adem zouden halen en zouden proberen te geloven dat het allemaal goed zou komen?

Tijdens het symposium onderzochten deelnemers samen manieren om persoonlijke zorgen opzij te zetten, door gezamenlijk aan een eettafel te werken met kunstenaar Harriet Rose Morley, een luistersessie, een meditatie en een gesprek over black womanhood, perfectionisme en rust tussen Sekai Makoni en Marly Pierre-Louis.

Deelnemers werden uitgenodigd om deel te nemen en na te denken over rust, schuldgevoelens en vertraging in hun eigen leven, maar onderzoekt tevens hoe we artist-in-residencies kunnen navigeren naar een situatie die in brede zin inclusiever is en waarbij de constante druk (performance & perfectionisme) die wordt uitgeoefend op haar (zwarte) deelnemers kan worden vermeden of tenminste worden omgevormd.

Cinema

In de cinema van HMK wordt twee keer per maand een arthouse film getoond. Deze programmering is voornamelijk gericht op lokale bewoners die het programma ook grotendeels samenstellen. Natuurlijk zijn de avonden ook toegankelijk voor mensen van daarbuiten en kan iedereen zich inschrijven middels een speciale nieuwsbrief. De filmavond heeft de belangrijke taak de lokale inbedding van HMK te verbeteren en zorgt daarbij voor een bescheiden maar onmisbaar inkomen. Bezoekers van de filmavonden krijgen bovendien een rondleiding door de tentoonstelling en waar mogelijk wordt aansluiting gevonden tussen de films en het programma van HMK.

Cultuureducatie

Sinds begin 2017 publiceert HMK bij iedere tentoonstelling een kleine publicatie (A5, 16 pagina's) met een interview met de kunstenaar(s) in het Engels en het Nederlands, afbeeldingen van het productieproces en van het resultaat in de Mariakapel. Deze Studio Notes worden gepubliceerd in een oplage van 100 stuks. Ze zijn gratis online en op locatie tegen een vrijwillige donatie beschikbaar.

Publieksbereik

Bezoekersaantallen

	2018	2019
Tent.	1.648	1.254
Opbouw	236	932
Educatief	186	112
Lezingen	158	88
Overige	1.040	809

De bezoekerscijfers in 2019 zijn ietwat verschoven ten opzichte van 2018. We hebben minder bezoekers bij tentoonstellingen gehad omdat HMK slechts drie traditionele tentoonstellingen heeft georganiseerd; het bezoek bij de opbouw is enorm toegenomen door de lange residenties van respectievelijk Arvo Leo en Kevin Hunt en de lange opbouwfase van beide projecten. Tot slot zijn er minder momenten in het randprogramma georganiseerd, die we gereflecteerd zien in de lichte terugloop in cijfers bij zowel 'lezingen' als 'overig', maar die vooral een weerslag zijn van de reeds genoemde inhoudelijke transitie en organisatorische herpositionering.

Communicatie

HMK werkt met een communicatiemedewerker die is aangenomen voor twee dagen per week. De huisstijl is dezelfde gebleven en wordt door hem uitgevoerd. Voor iedere tentoonstelling worden een poster, flyer, Facebook banner en eventuele advertenties ontworpen, waarbij de focus voornamelijk op online output is komen te liggen. Ter verbetering van de communicatie is reeds in 2015 een uitgebreid en professioneel communicatieplan opgezet dat strategisch doch uitvoerbaar is voor een instelling als HMK. Aan dit plan wordt doorlopend gewerkt, inspelend op de ontwikkelingen op het gebied van PR/marketing, maar die ook ad hoc inspeelt op de behoeftes van de instelling of een specifiek project. Vijf kernwaarden (Uniek, Productie en proces, Experiment, Divers, Internationaal) worden specifiek benoemd, beschreven en gehanteerd als leidraad voor communicatie-activiteiten.

De verschillende doelgroepen worden als volgt bereikt:

Nationaal vakpubliek: wordt op de hoogte gehouden door middel van grote zichtbaarheid online, nieuwsbrieven (2.400 ENG en 1.300 NL) en door middel van flyers (oplage van 1.000 ex.) en posters bij instellingen verspreid door het land. Persrelaties worden onderhouden met landelijke (vak)bladen zoals *Metropolis M*, *Tubelight* en kranten.

Lokaal en regionaal publiek: wordt bereikt door flyers, poster, advertenties, lokale narrowcasting (Cultuur Hoorn) en persaandacht in lokale en regionale kranten en bladen lokale bladen zoals het *Noordhollands Dagblad* en aandacht via lokale radiostations. Voor openingen wordt een buurtbrief verspreid onder 300 huishoudens.

Internationaal: wordt bereikt door grote online zichtbaarheid, regelmatige nieuwsbrieven, tijdig reageren op vragen per e-mail, goede vertalingen van teksten en documentatie op de website.

Toerisme: informatievoorziening op locatie in het Nederlands en Engels alsmede door medewerkers ter plaatse.

De website van HMK heeft een bereik van 40.000 bezoekers, waarvan 22.000 unieke bezoekers.

Ten slotte is in 2019 ook optimaal gebruik gemaakt van sociale media. HMK heeft sinds 2018 een Instagram-account (1451 volgers) en onze Facebook-pagina heeft 7.686 volgers.

Persoverzicht

HMK is in 2019 wederom in de media aanwezig geweest, met name in de regionale pers voor de drie tentoonstellingen. Noemenswaardig hierbij is onder andere een coverstory met uitgebreid interview en fotoreportage van Arvo Leo's *Sun Windows Moon Tendrils* in het Noordhollands Dagblad van 20 juni, dat verspreid werd in alle edities van de UIT-bijlage van de NHD persgroep.

Daarnaast is HMK net als vorig jaar op de lokale radio te horen geweest om te vertellen over de projecten in de kapel en is er veelvuldig gebruik gemaakt van het netwerk van culturele partners in Hoorn.

Financieel verslag

In veel opzichten was 2019 een uitzonderlijk jaar en de financiële situatie weerspiegelt dit. Het in 2018 gestarte programma werd uitgevoerd, terwijl tegelijkertijd een proces in gang is gezet van herbezinning op de positie van HMK, dat concreet vorm krijgt in het programma van 2020. Hoewel we ons bewust waren van de complexiteit van de opgave bleek het vasthouden aan een hoog productioneel niveau bij publieke activiteiten, in combinatie met het verrichten van de intellectuele arbeid die nodig is voor een herpositionering van de organisatie, een hogere werkdruk te veroorzaken dan voorzien.

Nog meer dan vorige jaren was HMK hierbij afhankelijk van vrijwilligerswerk. Dit wordt weerspiegeld in de hoogte van de 'kapitalisatie vrijwilligers' in het financiële verslag. HMK is zich bewust van de onwenselijkheid hiervan en onderneemt een aantal concrete stappen om dit in de toekomst te voorkomen. Het belangrijkste is dat HMK een praktijk ontwikkelt die vertrekt van een reële inschatting van beschikbare middelen (financieel en menskracht) en projecten realiseert die daarbinnen haalbaar zijn. In het verleden kregen kunstenaars regelmatig een soort organisatorische "carte blanche", waardoor het soms lastig was binnen een eenmaal gestart project te sturen. Nu worden per project duidelijkere kaders geformuleerd waarbinnen de ambities van de kunstenaar en andere betrokkenen vorm kunnen krijgen en hier worden concrete afspraken over gemaakt.

Op basis van de bevindingen van 2019 hebben we een verandering doorgevoerd in de vorm van de artistieke leiding. In 2019 is een redactiecommissie aangesteld om de toekomst van HMK te onderzoeken door middel van de programmering. Hieruit hebben we geleerd dat, simpel gezegd, drie personen die op één dag aanwezig zijn niet dezelfde arbeid kunnen verrichten als een persoon die drie dagen werkt. De samenwerking door een

redactiecommissie heeft inhoudelijk heel veel opgeleverd, maar heeft ook geleid tot extra werk. Mede op basis van deze bevindingen is in 2020 één van de redactiecommissieleden aangesteld als artistieke leider. Hiermee waarborgen we continuïteit en versimpelen we de organisatiestructuur.

Er zijn een aantal significante afwijkingen van de begroting die we hier willen vermelden:

Huisvestingskosten

De huur van de ruimtes die door de gastkunstenaars worden gebruikt voor de productie en presentatie van werk worden in 2019 in tegenstelling tot 2018 volledig toegerekend aan de activiteitenlasten.

Activiteitenkosten

- De honoraria van de organisatoren is €7.847 lager uitgevallen doordat de nieuw aangestelde redactiecommissie pas per 1 april is begonnen en er tijdelijk geen artistieke leiding was.
- De begrote €2.000 als 'Honorarium fellow' is niet uitbetaald, omdat er geen curatorial fellow is aangesteld. Dit betrof een nog een niet uitgewerkt plan van de vorige artistiek leider.
- Er is minder honoraria aan kunstenaars en materiaalkosten betaald, onder andere doordat een aantal projecten gefinancierd is met fondsen die direct aan de kunstenaar zijn uitbetaald en waarbij HMK heeft meegewerkt aan de aanvraag. Dit betreft een totaalbedrag van €11.000.
- Er is minder beroep gedaan op vrijwilligers als suppoost, waardoor er aan vrijwilligersvergoedingen €1.273 in plaats van de begrote €4.400 is uitbetaald.
- De 'Overige activiteitenkosten' bedroegen €2.080 in plaats van de begrote €6.250, met name doordat er door de vorige artistiek leider geen organisatorische ruimte was

gepland om een educatieproject uit te werken en op te starten.

Eigen inkomsten

De terugkerende eigen inkomsten bestaan met name uit kaartverkoop van de cinema, barinkomsten, donaties en verhuur van ruimte aan derden. Deze inkomsten wisselen sterk en barinkomsten zijn afhankelijk van het aantal activiteiten, wat bij aanvang van een jaar niet vaststaat. Daarnaast moeten we ook concluderen dat de begroting voor 2019 niet op tijd is bijgesteld. Daar staat tegenover dat er een succesvolle crowdfundingcampagne is gevoerd, waarmee €2.783 aan inkomsten is gegenereerd dat volledig aangewend is voor de productie van het werk van twee residenten.

Bijdragen van derden

De gerealiseerde bijdragen van derden zijn met €102.523 aanzienlijk lager uitgevallen dan de begrote €164.512. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat in een aantal gevallen HMK samen met de kunstenaar een aanvraag bij een fonds heeft ingediend, welke na toekenning direct aan de kunstenaars is uitbetaald. Dit gaat in totaal om €11.000. Desondanks kunnen we niet anders dan concluderen dat we in 2019 de fondsenwerving onderschat hebben.

Hotel Mariakapel sluit 2019 af met een verlies van €14.683, wat gedekt wordt vanuit de algemene reserve. Voor een kleine organisatie als HMK is dit veel geld. Toch waren er goede redenen om dit verlies te accepteren. Het alternatief, snijden in de productiekosten en honoraria, was voor ons geen optie. We hebben uit de situatie in 2019 wel de conclusie getrokken dat we meer grip moeten krijgen op de begroting. Voor 2020 hebben we hiertoe de begroting versimpeld en het gehele proces rond de financiële kant van projecten transparanter gemaakt. De artistiek directeur en penningmeester werken hierbij nauw samen met de nieuw aangestelde coördinator.